

ZARZĄDZENIE MINISTRA BUDOWNICTWA I PRZEMYSŁU MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH

z dnia 27 września 1957 r.

w sprawie wykazów elementów budowli (elementów scalonych) dla celów kosztorysowania i rozliczeń za roboty budowlano-montażowe.

Na podstawie § 3 ust. 2 uchwały nr 14 Rady Ministrów z dnia 5 stycznia 1957 r. w sprawie umów o roboty budowlano-montażowe (Monitor Polski Nr 4, poz. 28) i w związku z § 1 ust. 2 i § 2 ust. 2 zarządzenia Ministra Finansów z dnia 24 czerwca 1957 r. w sprawie trybu rozliczeń za roboty budowlano-montażowe (Monitor Polski Nr 58, poz. 360) zarządza się, co następuje:

§ 1. W celu umożliwienia dokonywania rozliczeń za roboty budowlano-montażowe w myśl § 54 ust. 2 pkt 2 ogólnych zasad umów o roboty budowlano-montażowe, stanowiących załącznik do uchwały nr 14 Rady Ministrów z dnia 5 stycznia 1957 r. w sprawie umów o roboty budowlano-montażowe (Monitor Polski Nr 4, poz. 28), biura projektowe przy opracowywaniu dokumentacji kosztorysowej w zakresie budownictwa ogólnego i przemysłowego powinny stosować podział kosztorysu na elementy budowli (elementy scalone), zwane w dalszym ciągu zarządzenia „elementami rozliczeniowymi”, podane w załącznikach nr 1—4 do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Za element rozliczeniowy w zależności od wielkości obiektu i okresu wykonywania poszczególnych elementów budowli lub robót można przyjmować:

- 1) kilka rozdziałów lub pozycji kosztorysowych, składających się na wyodrębnioną część kosztorysu, np. wykopy i rozbiórki, konstrukcje podziemne i nadziemne oraz wykończenie wewnętrzne, zewnętrzne itp.;
- 2) grupę pozycji kosztorysowych, stanowiących jeden rozdział w kosztorysie i składających się na jeden element

konstrukcyjny, np. fundamenty, szkielet, ściany, stropy itp.;

- 3) grupę pozycji kosztorysowych, obejmujących swym zakresem zakończony i ewentualnie powtarzalny fragment robót, który nie stanowi jednak odrębnego rozdziału w kosztorysie, np. kondygnacja budynku w robotach budowlanych, główna trasa kanalizacyjna przebiegająca wewnątrz budynku, poszczególne piony kanalizacyjne, główny przewód wodociągowy, poszczególne piony wodociągowe itp.;
- 4) poszczególne pozycje kosztorysowe wyceniane na podstawie obowiązujących katalogów scalonych norm kosztorysowych (KSNK) lub cenników montażu maszyn i urządzeń (CMMU), a w razie braku odpowiednich norm w tych katalogach i cennikach — na podstawie zasad podanych w instrukcji opracowania kosztorysów robót budowlano-montażowych na podstawie katalogów scalonych norm kosztorysowych oraz cenników montażu maszyn i urządzeń wprowadzonej zarządzeniem nr 12 Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 stycznia 1956 r. (Monitor Polski Nr 9, poz. 125).

§ 3. Podziału kosztorysu na części i rozdziały odpowiadające elementom rozliczeniowym dokonują biura projektów uwzględniając następujące wytyczne:

- 1) przy obiektach małych można ograniczyć ilość rozdziałów, a nawet zaniechać dokonywania podziału części kosztorysu na rozdziały;

- 2) przy obiektach dużych, w których mogą występować elementy budowli o długim cyklu wykonywania, niezależnie od podziału na części kosztorysowe, należy stosować podział rozdziałów na podrozdziały lub korzystać z podanych w KSNK tabel ustalających procentowy udział niektórych rodzajów robót w całkowitym koszcie elementu i umożliwiających dokonywanie miesięcznych rozliczeń;
- 3) rozdział lub podrozdział kosztorysu powinien w zasadzie obejmować taki zakres robót, jaki da się wyodrębnić w harmonogramie robót, biorąc pod uwagę dokonywanie odbiorów w terminach umożliwiających sprawną gospodarkę finansową przedsiębiorstwa wykonawczego.

§ 4. W wyjątkowych przypadkach, przy dokonywaniu rozliczeń za obiekty, dla których podział na elementy rozliczeniowe zgodnie z podanymi w § 3 wskazaniem jest niemożliwy do przeprowadzenia, np. przy montażu wielkich kotłów w elektrowniach, przy budowie mostów żelbetowych o znacznych rozpiętościach, przy dużych budowlach wodnych itp., rozliczenia mogą następować według ilości faktycznie wykonanych, obmierzonych i przyjętych przez zamawiającego robót lub na podstawie procentowego zaawansowania wykonywanych robót.

§ 5. 1. W celu uniknięcia w kosztorysach przeróbek, spowodowanych przyjęciem przez kosztorysantów nieodpowiedniego układu, utrudniającego rozliczanie robót, biura projektów obowiązane są uzgadniać z wykonawcami i zamieszczać w danych wyjściowych postanowienia dotyczące podziału kosztorysu na części i rozdziały.

2. W razie przedłużenia okresu wykonywania niektórych elementów budowli na skutek:

- 1) zastosowania odmiennej od przyjętej w kosztorysie technologii wykonywania robót,
- 2) przeszkód w zakończeniu elementu, wynikających z powiązania z innym elementem wykonywanym w terminie późniejszym,

wykonawca, w uzgodnieniu z inwestorem, może zmienić opracowany przez biuro projektowe podział na elementy rozliczeniowe, dostosowując go do istniejących warunków wykonawstwa.

§ 6. Przepisów zarządzenia nie stosuje się do robót, które zostały lub zostaną zakończone i rozliczone do dnia 31 grudnia 1957 r.

§ 7. Tracą moc:

- 1) zarządzenie Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 20 stycznia 1954 r. w sprawie podziału kosztorysu budynków na części i rozdziały (Monitor Polski Nr A-62, poz. 821);
- 2) załączniki nr 1—3 do zarządzenia Ministra Budownictwa Przemysłowego z dnia 22 listopada 1955 r. w sprawie rozliczania się fakturami miesięcznymi za roboty budowlano-montażowe, wykonywane przez jednostki podległe Ministerstwu Budownictwa Przemysłowego (Monitor Polski Nr 121, poz. 4593).

§ 8. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych:
S. Pietrusiewicz

Załączniki do zarządzenia Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 27 września 1957 r. (poz. 494).

Załącznik nr 1.

WYKAZ ELEMENTÓW ROZLICZENIOWYCH W ZAKRESIE ROBÓT OGÓLNO-BUDOWLANYCH WYSTĘPUJĄCYCH W BUDYNKACH

1. Wykopy i rozbiórki.	Jednostka obmiaru
1.1. <i>Wykopy</i>	m^3
— obejmuje: zdjęcie warstwy ziemi roślinnej, wykopy piwniczne i fundamentowe, deskowanie, stemplowanie, pompowanie wody z wykopów, przerzuty ziemi; zasypanie rozkopów i wywiezienie zbywającej ziemi z rozplątowaniem na wysypisku; przywiezienie ziemi brakującej i rozplątowanie ziemi wewnątrz i zewnątrz budynku; należy podać oddzielnie ilość ziemi do wywiezienia.	
Miarą wielkości elementu jest masa ziemi wykopanej z ewentualnie dowiezioną ziemią z zewnątrz do wykonania podsypów.	
1.2. <i>Rozbiórki</i>	m^3
— obejmuje: rozbiórki części murów przy robotach adaptacyjnych, rozbiórki murów fundamentowych i odgruzowanie poniżej terenu, wywiezienie gruzu z rozplątowaniem na wysypisku (rozbiórkę budynków i odgruzowanie terenu należy ujmować oddzielnym kosztorysem).	
2. Konstrukcje podziemne.	
2.1. <i>Fundamenty</i>	m^3
— obejmuje: ławy i stopy fundamentowe murowane i żelbetowe, ściany i mury tylko w budynkach nie podpiwniczonych z izolacją poziomą.	
Do kubatury fundamentów wlicza się podłoże z chudego betonu pod ławy i stopy.	
Miarą wielkości elementu jest kubatura masy fundamentów.	

- 2.2. *Fundamenty specjalne* m³
- obejmuje: ścianki szczelne, pompowanie wody, palowanie, zagęszczenie gruntu, petryfikację.
Miarą wielkości elementu jest kubatura masy wykonanych fundamentów.
- 2.3. *Mury piwniczne* m³
- obejmuje: mury i ścianki w budynkach częściowo lub całkowicie podpiwniczonych, izolacje poziome i pionowe.
Miarą wielkości elementu jest kubatura masy murów.
- 3. Konstrukcje nadziemne.**
- 3.1. *Szkielet* m³, t
- obejmuje: słupy (od wierzchu stopy), podciągi, wieńce międzypiętrowe, rygle, ściany żelbetowe, płyty balkonów i daszków, wieńce gzymsowe, elementy prefabrykowane wraz z montażem, liczone do spodu konstrukcji dachu.
Przy konstrukcji ramowej całe ramy, rygle, podciągi zalicza się do szkieletu, natomiast krokwie, płatwie oraz płyty dachowe — do konstrukcji dachu.
Do elementu wlicza się też wszystkie roboty pomocnicze, związane z wykonaniem tego elementu, np. rusztowania i pomosty do montażu prefabrykatów i konstrukcji stalowych.
W razie występowania składowych części szkieletu oddzielnie, np. wieńiec w ścianach murowanych, pilastry żelbetowe pojedyncze, podciągi, słupy itp. (poz. 3.1.), „szkielet” zmienia tylko nazwę na „części szkieletu”.
Miarą wielkości elementu jest m³ przy szkielecie żelbetowym i drewnianym oraz tona — przy szkielecie stalowym.
- 3.2. *Ściany* m³
- obejmuje: ściany konstrukcyjne zewnętrzne i wewnętrzne oraz wypełniające o grubości ≥ 1 cegły (z cegły, z betonów lekkich oraz innych materiałów), filary, mury zbrojone, mury kominowe, izolacje termiczne i dylatacje, z zachowaniem podziału na poszczególne kondygnacje (poz. 3.2.1, 3.2.2., 3.2.3 itd.).
Do elementu ściany wlicza się nadproża, rusztowania (zewnątrzne powyżej 4 m) oraz dodatek za użycie cegły licówki.
Miarą wielkości elementu jest m³ masy ścian, liczony według norm kosztorysowych.
- 3.3. *Stropy* m²
- obejmuje: wszelkie rodzaje stropów — płaskie, skrzynkowe, żebrowe z wieńcami lub bez, łącznie z izolacją i ociepleniem, jeżeli są wykonywane jednocześnie z konstrukcją stropu, wraz z robotami pomocniczymi, jak rusztowania i pomosty robocze przy montażu.
Żebra stropowe prefabrykowane i belki stalowe zalicza się do stropów.
Miarą wielkości elementu jest zasadniczo powierzchnia w m², obliczona w świetle ścian podpierających.
- 3.4. *Schody* m³
sztuka
m
- obejmuje: schody żelbetowe monolityczne i prefabrykowane, wliczając płyty biegowe ze stopniami, podesty, belki policzkowe i podestowe.
Miarą wielkości elementu jest kubatura betonu w m³ w schodach żelbetowych monolitycznych, a wielkość elementu schodów prefabrykowanych oblicza się według norm kosztorysowych.
- 3.5. *Dach — konstrukcja* m²
m³
t
- obejmuje: ściany poddasza, gzyms wieńczący, belki wieńczące gzymsowe, jeżeli są wykonywane jednocześnie z konstrukcją dachu, mury

ogniochronne, kominy wraz z czapkami, tynki na kominach, polepy i inne izolacje cieplne na poddaszu wraz z wyrównawczą gładzią cementową, dźwigaty dachowe, płatwie, krokwie, wiatrownice, żebra i płyty, konstrukcję nośną świetlików, dylatacje.

Do elementu wlicza się roboty pomocnicze, jak rusztowania kombajnowe, przesuwne lub przestawne wraz z torowiskiem, pomosty robocze i montaż elementów prefabrykowanych i stalowych.

Miara wielkości elementu konstrukcji dachu z poddaszem lub jako stropodachu jest powierzchnia rzutu poziomego dachu, mierzona w obrysie powierzchni zabudowy budynku; przy konstrukcji żelbetowej monolitycznej lub prefabrykowanej oraz drewnianej wielkość elementu mierzy się w m², przy konstrukcji stalowej zaś w tonnach.

3.6 Dach — pokrycie

m²

— obejmuje: ocieplenie (żuzło- lub pianobeton, płyty wiórowo-cementowe lub pilśniowe itp.), gładź cementową wyrównawczą, deskowanie pod papę lub blachę, łączenia oraz roboty dekarские i blacharskie na dachu i gzymsie, rynny, ławy kominarskie.

Miara wielkości elementu jest powierzchnia rzutu poziomego dachu, mierzona w obrysie powierzchni zabudowy budynku.

4. Wykończenie wewnętrzne.

4.1. Ścianki

m²

— obejmuje: wszelkie rodzaje ścianek działowych, jak z cegły grubości 1/2 i 1/4 cegły, betonowe, drewniane ciesielskie i stolarskie, z płyt pilśniowych i wiórowo-cementowych, stalowe z oszkleniem i pomalowaniem, dwustronnie glazurowane, przewody wentylacyjne z pustaków itp.

Miara wielkości elementu jest powierzchnia ścianek w m², obliczona według norm kosztorysowych.

4.2. Okna

m²
sztuka

— obejmuje: okna zewnętrzne i drzwi balkonowe kompletne — drewniane, stalowe, żelbetowe — z okuciem, oszkleniem i osadzeniem; parapety, okiennice — z osadzeniem i malowaniem; świetliki dachowe z oszkleniem i malowaniem, z osadzeniem jako elementy wypełniające.

Miara wielkości elementów jest powierzchnia mierzona według norm kosztorysowych z podaniem ilości sztuk.

4.3. Drzwi i bramy

m²
sztuka

— obejmuje: drzwi i bramy zewnętrzne i wewnętrzne, nadświetla, z osadzeniem, oszkleniem i pomalowaniem.

Miara wielkości elementów jest powierzchnia mierzona według norm kosztorysowych z podaniem ilości sztuk.

4.4. Szafy i pawlacze

m²

— obejmuje: szafy ściennie, szafy podokienne i pawlacze z osadzeniem i pomalowaniem.

4.5. Tynki wewnętrzne

m²

— obejmuje: tynki wewnętrzne ścian i sufitów biegów klatek schodowych, roboty zwykłe ciągnięte, osadzenie drobnych elementów (np. kratki, haki), zamurowanie przebić i bruzd instalacyjnych, rusztowania dla robót tynkarskich (w pomieszczeniach powyżej 4 m).

4.6. Oblicowanie ścian.

m²

— obejmuje: oblicowanie jednolite, płytami, boazerie zwykłe z drewna, sklejki lub płyt pilśniowych itp. z malowaniem lub politurowaniem (oprócz robót kamieniarskich).

- 4.7. *Posadzki i podłogi* m²
- obejmuje: posadzki i podłogi twarde i miękkie wraz z cokołami i listwami przyściennymi oraz z podkładem (podłozem), izolacje termiczne, przeciwwilgociowe i akustyczne na gotowych stropach lub podłozach (oprócz robót kamieniarskich).
- 4.8. *Schody* m²
- obejmuje: wykończenie schodów, oblicowanie biegów i podestów wraz z cokołami i listwami przyściennymi.
- 4.9. *Piece i trzony kuchenne* m³
sztuka
- obejmuje: trzony piecowe i kuchenne stałe i przenośne — z roznieśnieniem, ustawieniem i połączeniem z przewodami kominowymi.
Fundamenty pod piece i trzony kuchenne łącznie z konstrukcją odciążającą.
- 4.10. *Wyroby ślusarsko-kowalskie* kg
- obejmuje: elementy drobne z metalu, jak narożniki, krawężniki, wycieraczki, balustrady przy schodach i na balkonach, klapy przy wsypach do węgla, drabiny i kłanry wylazowe na poddasze, poręcze, uchwyty itp. — z osadzeniem i pomalowaniem.
- 4.11. *Malowanie* m²
- obejmuje: wszystkie rodzaje malowania ścian i sufitów, malowanie rur, urządzeń sanitarno-ogrzewniczych.
- 4.12. *Roboty budowlane różne* m³
- obejmuje: kanały, czopuchy, obudowę naczyń zbiorczych, trzony pralnicze i kadzie zamokowe nie prefabrykowane.

5. Wykończenie zewnętrzne.

- 5.1. *Elewacje* m²
- obejmuje: tynki zwykłe i szlachetne, ozdoby sztukatorskie, spoinowanie, okładziny z prefabrykatów i ceramiki, obróbki blacharskie elewacyjne, rury spustowe, rusztowania zewnętrzne, oblicowanie cokołu i różnych elementów elewacji.
Miarą wielkości elementów jest powierzchnia elewacji liczona od poziomu chodnika do wierzchu gzymsu wieńczącego z potrąceniem otworów.
- 5.2. *Elementy kamieniarskie* m²
- obejmuje: oblicowanie kamieniem, ozdoby kamienne, rusztowania ciężkiego typu dla robót kamieniarskich.
Miarą wielkości elementów jest powierzchnia rzutu pionowego rzeczywistego oblicowania.
- 5.3. *Elementy zewnętrzne budynku* ‰
- obejmuje: rampy i schody zewnętrzne, pochylnie do wjazdu, tarasy, studzienki okienne, wsypy do węgla, bruk lub chodnik wokół budynku (poza miastami), wyjście ze schronów itp. wraz z robotami ziemnymi, murarskimi, betonowymi, izolacyjnymi itp.
Miarą wielkości elementów jest wysokość procentów, odpowiadających udziałowi kosztu tych elementów w koszcie całego obiektu.

WYKAZ ELEMENTÓW ROZLICZENIOWYCH Z ZAKRESU ROBÓT INSTALACJI SANITARNYCH,
WYSTĘPUJĄCYCH W BUDYNKACH MIESZKALNYCH

1. Roboty wodociągowo-kanalizacyjne wewnętrzne.

	Jednostka obmiaru
1.1. Przewody z osprzętem:	
1.1.1. Główna trasa kanalizacyjna wewnątrz budynku: Element obejmuje wykonanie robót ziemnych i wmontowanie głównego przewodu kanalizacyjnego poziomego na odcinku od wejścia do budynku do odgałęzienia podejścia do ostatniego pionu wraz z uzbrojeniem (rewizje, zawory burzowe, wpasty piwniczne itp.), lecz bez studzienek	całość trasy
1.1.2. Piony kanalizacyjne i podejścia do nich: Element obejmuje zmontowanie odcinka poziomego przewodu kanalizacyjnego od głównej trasy do danego pionu, jak w pozycji 1.1.1., oraz całkowitego przewodu pionowego łącznie z rewizją i rurą wywiewną	całość dla jednego pionu
1.1.3. Główny przewód wodociągowy: Element obejmuje zmontowanie i umocowanie na ścianach budynku głównego przewodu wodociągowego wraz z jego uzbrojeniem, na odcinku od wodomierza do odgałęzienia do ostatniego pionu	całość przewodu
1.1.4. Piony wodociągowe: Element obejmuje zmontowanie odcinka poziomego przewodu wodociągowego, jak w pozycji 1.1.3., od przewodu głównego do danego pionu oraz całkowitego przewodu wodociągowego pionowego, z umocowaniem na ścianach budynku przy pomocy haków lub uchwyty	całość dla jednego pionu
1.2. Aparaty i urządzenia: Element obejmuje zmontowanie wszystkich urządzeń lub aparatów łącznie z wykonaniem podejść i z całkowitym osprzętem dla jednej kondygnacji przy jednej klatce schodowej	całość
1.3. Roboty pomocnicze: Element obejmuje wykonanie studzienki piwnicznej dla wodomierza, zasuwki burzowej, rewizji itp., łącznie z założeniem włazu i ewentualnym umocowaniem stopni włazowych, albo wykonanie urządzenia wspornikowego do wodomierza	1 sztuka
1.4. Przyłącze do sieci zewnętrznej:	
1.4.1. Instalacji wodociągowej: Element obejmuje wykonanie robót ziemnych, zmontowanie trasy z rur wodociągowych żeliwnych bądź stalowych ocynkowanych oraz wykonanie podejścia do wodomierza, łącznie z odpompowaniem, w miarę potrzeby, wody z wykopu	całość
1.4.2. Instalacji kanalizacyjnych: Element obejmuje wykonanie robót ziemnych, zmontowanie trasy z rur kamionkowych bądź betonowych, połączenie z kanałem ulicznym i z trasą budynku, łącznie z odpompowaniem, w miarę potrzeby, wody z wykopu	całość
1.4.3. Ewentualne osadzenie wpustu w ścianie kanału ulicznego nie wchodzi w zakres elementu.	
1.4.4. Przy bardzo trudnych podłączeniach do sieci kanalizacyjnej, na dużej głębokości, przy silnym nawodnieniu lub innych okolicznościach, które mogą spowodować niejednokrotnie bardziej znaczne przedłużenie cyklu wykonywanych robót, dopuszczalne jest częściowe (procentowe) rozliczenie elementu.	
1.4.5. W razie konieczności wykonania specjalnych robót związanych z odwodnieniem wykopu roboty te nie wchodzi w zakres elementu.	

Załącznik nr 3.

WYKAZ ELEMENTÓW ROZLICZENIOWYCH Z ZAKRESU ROBÓT ELEKTROMONTAŻOWYCH

A. Instalacje elektryczne w budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej.

	Jednostka obmiaru
1. Przyłącze(a) i złącze(a)	1 przyłącze
2. Instalacja oświetlenia roboczego	1 wypust
3. " " rezerwowego	1 wypust
4. " " iluminacyjnego	1 wypust
5. " siłowa	1 wypust
6. " grzejnikowa	1 wypust
7. " sygnalizacji przyzewowej	1 wypust
8. " " zegarowej	1 wypust
9. " " pożarowej	1 wypust
10. " telefonów wewnętrznych	1 wypust
11. " " miejskich	1 wypust
12. " " konferencyjnych	1 wypust
13. " rozgłaszania przewodowego	1 wypust
14. " piorunochronowa	1 m
15. " uziemień ochronnych	1 m

B. Linie kablowe.

1. Roboty wstępne i ziemne	1 m
2. Kable	1 m
3. Głowice i mufy	1 sztuka

C. Linie napowietrzne.

1. Roboty wstępne, ziemne i nawierzchniowe	1 m
2. Słupy i konstrukcje	1 sztuka
3. Izolatory i przewody	1 m
4. Uziemienia	1 sztuka
5. Aparatura	1 sztuka

D. Stacje transformatorowo-rozdzielcze.

1. Konstrukcje	1 kg
2. Izolatory, szyny i przewody elektryczne	1 m
3. Aparatura i urządzenia rozdzielni wysokiego napięcia	1 sztuka
4. Aparatura i urządzenia rozdzielni niskiego napięcia	1 sztuka
5. Aparatura i urządzenia komory transformatorowej	1 sztuka
6. Uziemienia	1 m
7. Instalacja oświetleniowa	1 wypust
8. Instalacja sterowniczo-sygnalizacyjna	1 pole
9. Instalacja sprężonego powietrza	całość
10. Instalacja piorunochronowa	1 m
11. Roboty wykończeniowe	całość

W y j a ś n i e n i a :

I. Na żądanie inwestora (na osobne zlecenie) oprócz podziału według części A można do całości kosztorysu (części obiektu) zastosować dodatkowo podany niżej podział odpowiadający fazom wykonawstwa:

	Jednostka obmiaru
1. Roboty wstępne	całość
2. Rurowanie podtynkowe i wtynkowe układanie przewodów	1 m
3. Rurowanie natynkowe	1 m
4. Wciąganie przewodów i kabli do rur oraz układanie przewodów i kabli	1 m
5. Tablice rozdzielcze	1 sztuka
6. Osprzęt	1 sztuka
7. Oprawy oświetleniowe	1 sztuka
8. Aparatura energoelektryczna	1 sztuka
9. Aparatura teletechniczna	1 sztuka
10. Uziemienia	1 m

- II. Rozdzielnie okapturzone, nie wyodrębnione w wykazie, należy traktować jako składniki instalacji siłowej (część B) lub aparatury i urządzeń rozdzielni niskiego napięcia (część D). Jeżeli stanowią one element kosztorysu linii kablowej, należy je wyodrębnić w oddzielnym punkcie (część B).
- III. Jeżeli okres wykonania elementu rozliczeniowego jest dłuższy niż jeden miesiąc, rozliczenie może być dokonywane w trybie przewidzianym w § 4 zarządzenia.

Załącznik nr 4.

WYKAZ ELEMENTÓW ROZLICZENIOWYCH Z ZAKRESU ROBÓT
BUDOWLANO-MONTAŻOWYCH WYSTĘPUJĄCYCH W CHŁODNIACH KOMINOWYCH

Nr elementu rozliczeniowego	Nazwa elementu	Jednostka obmiaru	Zakres robót
<i>A. Chłodnie kominowe typu tradycyjnego o ciągu naturalnym (drewniane).</i>			
1	Wykopy	m ³	Element obejmuje wykopanie ziemi, odeskowanie wykopu, pompowanie wody z wykopu, przerzuty ziemi, załadowanie i wywiezienie ziemi, zasypanie ziemi za ściany basenu. Miarą wielkości elementu jest masa wykopanej ziemi w m ³ łącznie z ewentualnie dowiezioną ziemią z zewnątrz do wykonania podsypek i zasypania.
2	Podłoże pod basen	m ³	Element obejmuje wykonanie podłoża pod basen z chudego betonu. Miarą wielkości elementu jest kubatura w m ³ podłoża z chudego betonu.
3	Ława	m ³	Element obejmuje izolację poziomą, uzbrojenie ławy, jej odeskowanie, ułożenie betonu, rozbiórkę deskowań. Miarą wielkości jest kubatura w m ³ wykonanej ławy.
4	Płyta denna	m ³	Element obejmuje zbrojenie płyty, odeskowanie, ułożenie betonu z izolacją poziomą i dylatacją. Miarą wielkości jest kubatura w m ³ płyty basenu.
5	Ściany basenu	m ³	Element obejmuje konstrukcję ścian zewnętrznych i wewnętrznych basenu i studzienki wraz z izolacją i dylatacją ściany działowej. Miarą wielkości elementu jest kubatura w m ³ ścian basenu.
6	Wykonanie ramy	m ³	Element obejmuje podbudowę pod komin wywiewny — słupy i wieniec ze zbrojeniem, odeskowaniem, ułożeniem betonu i rozbiórką deskowań. Miarą wielkości elementu jest m ³ kubatury podbudowy pod komin wywiewny.
7	Podbudowa pod zraszalnik	m ³	Element obejmuje wykonanie słupków i ewentualnie pajęczyny pod urządzenie zraszające ze zbrojeniem, deskowaniem, ułożeniem betonu i rozbiórką deskowań. Miarą wielkości elementu jest m ³ kubatury wykonanej podbudowy pod urządzenie zraszające.
8	Montaż konstrukcji stalowej	t	Element obejmuje montaż i demontaż urządzeń pomocniczych (Derrick, pomosty) oraz montaż gotowych elementów konstrukcji ze skruceniem śrubami połączeń w węzłach. Miarą wielkości jest tona wmontowanej konstrukcji łącznie ze śrubami.
9	Malowanie konstrukcji stalowej	m ²	Element obejmuje czyszczenie konstrukcji, poprawki miniowania oraz 2-krotne kolejne malowanie konstrukcji farbą olejną. Miarą wielkości tego elementu jest m ² pomalowanej konstrukcji.
10	Komin wywiewny	m ³	Element obejmuje odwiązanie, montaż i odeskowanie kominu wywiewnego. Wielkością elementu jest m ³ wbudowanego drewna.

Nr elementu rozliczeniowego	Nazwa elementu	Jednostka obmiaru	Zakres robót
11	Urządzenia zraszające	m ³	Element obejmuje odwiązanie i montaż urządzenia zraszającego. Wielkością elementu jest m ³ wbudowanego drewna.
12	Urządzenia wodorozdzielcze	m ³	Element obejmuje odwiązanie i montaż urządzenia wodorozdzielczego z założeniem porcelany technicznej. Wielkością elementu jest m ³ wbudowanego drewna.
13	Roboty impregnacyjne	m ³ lub m ²	Element obejmuje przygotowanie urządzeń pomocniczych, oczyszczenie powierzchni drewna i impregnowanie drewna środkami grzybobójczymi. Miarą elementu są m ³ lub m ² impregnowanego drewna w zależności od sposobu wykonywania tych robót.
14	Roboty rozbiórkowe	m ³ lub t	Element obejmuje rozbiórkę konstrukcji drewnianej i ewentualnie konstrukcji stalowej. Miarą elementu jest m ³ dla konstrukcji drewnianej i t dla konstrukcji stalowej (element ten ma zastosowanie przy remontach chłodni).
15	Różne		Wszystkie pozostałe elementy nie uwzględnione w poprzednich pozycjach.

B. Żelbetowe chłodnie kominowe o ciągu naturalnym.

1	Wykopy	m ³	Element obejmuje wykopanie ziemi, odeskowanie wykopu, pompowanie wody z wykopu, przrzuty ziemi, załadowanie i wywiezienie ziemi, zasypanie ziemi za ściany basenu. Miarą wielkości elementu jest masa wykopanej ziemi w m ³ łącznie z ewentualnie dowiezioną ziemią z zewnątrz do wykonania podsypek i zasypiania.
2	Podłoże pod basen	m ³	Element obejmuje wykonanie podłoża pod basen chłodni z chudego betonu. Miarą wielkości elementu jest kubatura w m ³ podłoża z chudego betonu.
3	Lawa fundamentowa	m ³	Element obejmuje zbrojenie ławy fundamentowej, jej odeskowanie, ułożenie betonu i rozbiórkę deskowań. Miarą wielkości elementu jest kubatura w m ³ wykonanej ławy fundamentowej.
4	Płyta denna	m ³	Element obejmuje zbrojenie płyty, jej odeskowanie, ułożenie betonu z izolacją poziomą. Miarą wielkości elementu jest kubatura w m ³ płyty basenu.
5	Ściany basenu	m ³	Element obejmuje konstrukcję ścian zewnętrznych i wewnętrznych basenu i studzienki wraz z izolacją. Miarą wielkości elementu jest kubatura w m ³ ścian basenu.
6	Dylatacja	mb lub m ²	Element obejmuje wykonanie dylatacji specjalnych z blachy ołowianej, miedzianej itp. bądź juty i kitów fugowych w ścianach i dnie basenu. Miarą wielkości elementu jest mb bądź m ² ułożonej dylatacji.
7	Podbudowa komina	m ³	Element obejmuje wykonanie konstrukcji żelbetowej skośnych słupów i dolnego pierścienia stężającego. Miarą wielkości elementu jest m ³ konstrukcji.
8	Kanał dopływowy	m ³	Element obejmuje wykonanie konstrukcji żelbetowej kanału dopływowego w basenie chłodni. Miarą wielkości elementu jest m ³ konstrukcji.
9	Płaszcz komina wywiewnego	m ³	Element obejmuje wykonanie konstrukcji żelbetowej cienkościennej płaszcza komina wywiewnego. Miarą wielkości elementu jest m ³ konstrukcji.
10	Górny pierścień stężający	m ³	Element obejmuje wykonanie konstrukcji żelbetowej górnego pierścienia stężającego łącznie z wyprawą. Miarą wielkości elementu jest m ³ konstrukcji.

Nr elementu rozliczeniowego	Nazwa elementu	Jednostka obmiaru	Zakres robót
11	Powłoka wodoszczelna płaszcza	m ²	Element obejmuje wyprawę i izolację wodoszczelną żelbetowego płaszcza komina wywiewnego. Miarą wielkości elementu jest m ² powierzchni.
12	Rusztowanie i deskowanie specjalne	komplet	Element obejmuje wykonanie rusztowania i deskowania ślizgowego lub specjalnego rusztowania wewnętrznego — stałego i zewnętrznego, wiszącego, deskowania krążynowego oraz skompletowania mechanizmów i wyposażenia specjalnego. Element rozlicza się jednocześnie z elementem „płaszcz komina wywiewnego” w wysokości procentu zużycia, który wynosi dla chłodni hiperboloidalnych 25%, a dla chłodni walcowych 30%.
13	Zmontowanie i rozebranie rusztowania i deskowania specjalnego	komplet	Element obejmuje zmontowanie kompletu specjalnego rusztowania i deskowania wraz z pełnym wyposażeniem i mechanizmami z równoczesną wymianą bądź naprawą części zniszczonych i uzupełnieniem brakujących części oraz rozebranie, oczyszczenie, konserwację i transport na plac budowy oraz z placu budowy do bazy. Element należy rozliczyć częściowo: a) zmontowanie — 75%, b) rozebranie — 25%.
14	Konstrukcja nośna zraszalnika	t	Element obejmuje montaż prefabrykatów żelbetowych (slupy, głowice, podciągii). Miarą wielkości elementu jest tona prefabrykatów.
15	Urządzenie wodorozdzielcze	m ³	Element obejmuje odwiązanie i montaż urządzenia wodorozdzielczego Miarą wielkości elementu jest m ³ konstrukcji według norm kosztorysowych.
16	Zraszalnik	m ³ lub m ²	Element obejmuje przygotowanie albo odwiązanie i montaż elementów urządzenia zraszającego. Miarą wielkości elementu jest: m ³ — dla zraszalnika drewnianego, m ² — dla zraszalnika odciekowego z płyt eternitowych.
17	Różne		Wchodzą tu wszelkie pozostałe elementy, a więc: montaż włazu, drzwi, zasłon zimowych, odgromienie itp., nie objęte poprzednimi punktami.